

Introducere

Comentariul acesta la Rugăciunea Tatăl Nostru este alcătuit dintr-o serie de scurte emisiuni radiofonice înregistrate de părintele Alexander Schmemmann la postul de radio *Libertatea* și adresate ascultătorilor din fosta Uniune Sovietică, ceea ce explică pe de o parte abundența citatelor extrase din operele unor cunoscuți scriitori ruși, iar pe de altă parte, deosebita atenție acordată agnosticilor, necredincioșilor și ateilor agresivi. De asemenea, autorul acuză religia

sau, mai bine zis, „religiozitatea”, care, în viziunea sa, s-a împotmolit în ea însăși fără să fie deloc preocupată de scopurile ei fundamentale și de rațiunea ei de a fi. Iată care este marea „ispită” a unei credințe devenite o religie comodă și acomodantă într-un climat politic de opresiune, dar și de libertate. Elogiind cea mai simplă rugăciune oferită de Hristos lumii, singura rugăciune „oficială”, de altfel, pe care ne-a lăsat-o Domnul și Mântuitorul nostru, părintele Alexander Schmemann ne atrage atenția asupra a ceea ce s-a pierdut din ea de-a lungul veacurilor, aparentul ei faliment și aparenta lipsă de semnificație a nepieritoarelor ei cuvinte (o caracteristică a timpurilor noastre): *împărăția Ta, voia Ta, pâinea noastră cea spre ființă, păcate, iertare, ispită...*

Dacă ne vom aștepta la o meditație nocturnă cu efecte soporifice, vom fi dezamăgiți: acest comentariu ne îndeamnă să conștientizăm cu multă acuitate un mod cu totul diferit de a recepta familiarele cereri ale Rugăciunii Domnești. Dacă vom fi cinstiți, vom recunoaște numeroasele erori de interpretare și distorsionări de sens de care

au avut parte nepieritoare cereri ale acestei rugăciuni în cele două milenii de istorie ale sale. Deoarece și noi suntem implicați în aceste interpretări eronate, firesc este ca reflecțiile părintelui Schmemann să reprezinte pentru noi o binevenită convertire. Această scurtă rugăciune dăruită nouă de Hristos Domnul este o rugăciune cosmică, ce conține tot ce trebuie spus despre Dumnezeu și împărăția Sa, dar și despre viața noastră, a tuturor oamenilor. Drept aceea, vom afirma că în această tâlcuire de esență a Rugăciunii Domnești părintele Schmemann ne-a pus la dispoziție o hartă pentru a redescoperi scopul și măsura întregii noastre vieți – fără teama că o astfel de afirmație va fi considerată o exagerare.

Atât în scrierile, cât și în conferințele sale, părintele Alexander Schmemann a declarat adeseori că este nu numai dificil, ci chiar imposibil de a așeza în cuvinte și a împărtăși anumite sensuri teologice și anumite percepții ale credinței. Cu toate acestea, părintele ocupă un loc de frunte printre cei ce au reușit să „picteze” icoane ale tainelor și revelațiilor dumnezeiești cu aju-

torul cuvintelor – și tocmai pentru că a fost un maestru între măștri, oricine s-ar încumeta să-i traducă spusele îi datorează scuze. Oricât de mari ar fi eforturile traducătorului, el nu va reuși să redea într-o altă limbă sensurile exprimate cu atâta precizie de părintele Alexander Schmemann în limba sa maternă, rusa. În cele din urmă, și traducerele bune sunt tot un dar de la Dumnezeu, iar din moment ce toate darurile bune vin de la „Părintele luminilor”, fie ca lumina Sa dumnezeiască să strălucească peste paginile acestei traduceri pentru toți cititorii receptivi la învățăturile cuprinse în ea.

*Cu recunoștință,
Alexis Vinogradov*

CAPITOLUL I

*Tatăl nostru,
Care ești în ceruri*

